

izšla v Petrogradu. Obširno bijografijo je napisal P. T. Pletnev, a V. Th. Kenevič je napisal opazke pojedinim basnim, dočim je znani ruski komentator P. Smirnovski pridal pet študij o teh basnih. Pridejana sta tudi dva slovarja, v katerih so raztolmačene vse manj znane stvari.

Gnjedič P. P.: *Istorija iskusstv*. Izdaja A. F. Marksa. To je prav monumentalno delo o zgodovini umetelnosti, da se ž njim lahko ponaša ruski narod. Pravo vrednost dajejo tej knjigi slike v samem tekstu. Vseh je preko 2000 gravur in do 50 kromolitografskih podob. Vpodobljene so vse znane umetnine na polju slikarstva, kiparstva in graditeljstva. Tukaj vidimo tudi noše, bivališča, orodje vseh narodov od predzgodovinskega časa do danes. Delo obsega dvanajst knjig.

Pod uredništvom K. K. Arsenjeva in Th. Petruševskega izdaja F. A. Brockhaus v Lipskem in A. A. Efron v Petrogradu veliko rusko enciklopedijo. Vzor jima je nemški Brockhausov leksikon, samo da bo še dvakrat večji. Glavna prednost mu bo, da bodo v njem točna in obširna poročila o slovanskih stvarih, posebno pa ruskih, česar smo pogrešali v vseh nemških leksikih.

Lisak V.: *Podorožnik*. Očerki. Tu je 27 črtic, dobro pisanih v ruskem duhu. Če tudi je Lisak na slovstvenem polju šele novinec, vendar jih je sprejela kritika jako pohvalno, pričakujé, da je Lisak nov beletristični talent. Črtice so največ sentimentalne, a ne po francoskem vzoru. V. Bučar.

Druge knjige.

Slovenisches Lesebuch für Deutsche an Mittelschulen und Lehrerbildungsanstalten. — *Slovenisch-deutsches Wörterbuch zum „Slovenischen Lesebuche für Deutsche“ von Lendovšek-Štritof.* — Obe imenovani knjigi je zasnoval umrl prof. Lendovšek, a uredil, izpopolnil in dal na svetlo ji je prof. A. Štritof. Izšli sta v c. kr. založbi šolskih knjig na Dunaju l. 1897. Kdor pozna težave, ki se mora ž njimi boriti naša slovenska srednješolska mladina zlasti pri učenju nemščine in to največ zaradi nedostatka primernih čitank pa slovarjev, ta mora zavidati Nemcem na istih zavodih, ki so dobili v omenjenih knjižicah, v čitanki in slovarju, izvrsten učni pripomoček. Kako težki so n. pr. sestavki nemškega Prosch in Wiedenhoferjevega berila za, nižje razrede, recimo za III. gimn. razred! In poleg tega, da so sestavki sami težki, učeni, le bolj Nemcem prirojeni, občuti slovenski gimnazijec še drugo težkočo: brez slovarja je. Ali naj si kupi gledé pravopisa zastareli in za njegove potrebe preveliki Wolfov slovar? Ali zanj istotako predragi Janežičev-Bartelov slovar? Nemcem je vse drugače postreženo. Radovedni smo le, kdaj se bo kakšen

nemški profesor spomnil ter podal Slovencem tako praktično urejenih čitank in slovarjev? Sedaj mora naša srednješolska mladina — razven v prvem in drugem gimn. razredu, kjer se rabi nemška čitanka marljivega gosp. prof. A. Štritofa, — zajemati zaklade nemškega jesikoslovja iz istih virov, kakor nje vrstniki v nemškem Gradcu ali v Hebu gori. Da je čitanka res praktična, dokazuje to, da so sestavki vsi zanimivi, iz peres naših najboljših in najspretnjših pripovedovavcev, zlasti Fr. Erjavca, J. Jurčiča in J. Ogrinca i. dr., mikavni i po vsebini i po jeziku. Poezija sicer ni zanemarjena, vendar ji je odkazan omejen prostor, kakor zahteva namen take knjige. Jezik je vseskozi čist. Natančno je zaznamovan tudi naglas, kjerkoli je treba; morda na par krajih je napačen. Tako po naših mislih ne gré pravilno naglaševati morjé, ker narod vsaj večinoma naglaša drugače. Tudi bi kazalo izpustiti dvojne oblike v onih znanih slučajih, n. pr. lažnik in ležnik, ko se vendar v književnem jeziku splošno držimo prve; zlasti še to kaže v šolski knjigi.

Dr. D. D.

Dr. M. Murko: *Die ersten Schritte des russischen Romanes*. Habilitationsvortrag. Wien 1897. 16ⁿ. str. 21.

Skoro že trivijalni izrek, da iz malega raste veliko, velja tudi slovstvu in slovstveni zgodovini. Znanó je, kako je največji angleški in sploh svetovni dramatik Shakespeare zajel snov mnogim svojim nesmrtnim žaloigram (Romeo in Julija i. dr.) iz neznatnih knjižic, ki so krožile med preprostim ljudstvom ter se prodajale za majhne novce. Tako pa v naših dneh ves svet občuduje ruske romanopisce. Toda ali se je ruski roman v jednom dnevu povspel do tolike višine? Slovstvena zgodovina, če je temeljita, če je sestavljena po filoloških načelih, dokazuje, kako majhni so bili začetki tudi ruskega romana. Zasledovati te začetke je pač trudapolno delo. Učeni g. pisatelj pojasnjuje v navedenem habilitacijskem predavanju samo v velikih potezah začetek pripovedovalnega slovstva v Rusih ter mu je namen, s tem vzgledom pokazati, kakšna bodi bodoča slovanska slovstvena zgodovina. — Brez dvoma potreben migljaj slovstvenim zgodovinarjem; slovstvena zgodovina bo tako postala temeljitejša, poučnejša, če bodo le filološka načela ostala v — pravih mejah. Dr. D.

Die Reformation und Gegenreformation in den innerösterreichischen Ländern im XVI. Jahrhundert. Von Dr. Johann Loserth, Professor der Geschichte in Graz. Stuttgart 1898. Verlag der J. G. Cotta'schen Buchhandlung Nachfolger. 8ⁿ str. VIII+614. Cena 7 gld. 20 kr. ali 12 mark. — O tem predmetu sta izišli v nemškem jeziku dve knjigi od slavnihi zgodovinarjev v Gradcu. — Naš pisatelj je razdelil knjigo v dva poglavitna dela. V prvem delu (od str. 1—284) popisuje začetek in napredek reformacije v notranje-avstrijskih deželah, t. j. po Štajerskem, Kranjskem in Koroškem, deloma tudi po